

**PROJEKTO „FITOBIOTINIŲ PREPARATŲ PANAUDOJIMAS MEDUNEŠIŲ BIČIŲ
(*APIS MELLIFERA*) KENKĖJŲ *V. DESTRUCTOR* MAŽINIMUI, MEDAUS
PRODUKCIJOS DIDINIMUI IR JO KOKYBĖS GERINIMUI“ (Nr. 23PA-KK-24-1-08011)
PRISTATYMAS**

Bitininkystės šaka jau ne vieną dešimtmetį patiria nuostolius dėl varozės – invazinės bičių ligos, kurią sukelia *Varroa destructor* erkės. Šie kenkėjai paveikia bites ir perus, maitinasi jų hemolimfa, platina bičių infekcines ligas, nualina bites, jos blogai žiemoja, ne visos bičių šeimos sulaukia pavasario. Bitininkai privalo skirti atitinkamą dėmesį erkių kiekio mažinimui bičių šeimose. *V. destructor* erkės yra prisitaikiusios prie bičių gyvenimo ciklo, todėl kova yra sudėtinga ir ne visuomet sėkminga.

Kasmet Lietuvos bitynuose yra naudojami ilgo veikimo cheminiai-sintetiniai akaricidai, skirti bičių erkių invazijos bičių aviliuose mažinimui ir kontrolei. Naudojami šie preparatai, ypač aerozoliniai garai, gali pakenkti bitininko sveikatai, susikaupti bičių produktuose ir aplinkoje.

Atsižvelgiant į tai, reikalinga ieškoti inovatyvių natūralių priemonių sumažinti bičių erkių invazijos mastą bičių šeimose užtikrinant jų sveikatingumą, mažinant infekcinių ligų plitimą ir pagerinant medaus produktyvumą bei jo kokybę.

Vienas iš tokių sprendimų gali būti skirtingų biopreparatų, sudarytų iš čiobrelių (*Thymus* spp.) ir gvazdikėlių (*Syzygium* spp.) eterinių aliejų panaudojimas bičių šeimų erkėtumo mažinimui, gyvybingumo didinimui ir medaus kokybės gerinimui.

Projekto tikslas – inovacijų diegimas demonstruojant Lietuvos sąlygomis biopreparatų, sudarytų iš dviejų skirtingų (čiobrelių (*Thymus* spp.) ir gvazdikėlių (*Syzygium* spp.) eterinių aliejų panaudojimą bičių šeimų kenkėjų *V. destructor* mažinimui, medaus produktyvumo didinimui ir jo kokybės gerinimui.

Projekto uždaviniai:

1. Pirmaisiais projekto metais bitynuose, kuriuose bus vykdomi parodomieji bandymai, bus atlikta bičių šeimų gyvybingumo, *V. destructor* erkių pasireiškimo apimtys, žiemojimo ypatumų ir medaus produkcijos apimtys stebėsena.

2. Dviejų skirtingų biopreparatų (čiobrelių (*Thymus* spp.) ir gvazdikėlių (*Syzygium* spp.) eterinių aliejų), kuriais apdorotos bičių šeimos avilyje, poveikio demonstravimas rudeniniam bičių šeimų kenkėjų *V. destructor* mažinimui, paruošiant bičių šeimas efektyviam ir sėkmingam jų žiemojimui.

3. Skirtingų biopreparatų, sudarytų iš čiobrelio (*Thymus spp.*) ir gvazdikėlių (*Syzygium spp.*) eterinių aliejų, įterptų į bičių maitinimui skirtą cukraus sirupą, poveikio padedant bičių šeimoms sustiprėti pavasarį, bičių šeimų pasiruošimui didžiajam medunešiui, medaus produktyvumui, jo kokybiniams rodikliams ir antimikrobiniam medaus aktyvumui, demonstravimas.

4. Atlikti švietėjišką veiklą tiriamųjų ir kitų bitynų bitininkams bei bitininkystę besidomintiems asmenims projekto vykdymo laikotarpio pabaigoje.

Tikimasi, kad diegiama inovacija leis bitynuose laikyti stiprias, sveikas bičių šeimas, skatins bitininkus naudoti tik natūralias priemones, gauti didesnę medaus kiekį, kuris pasižymės geresne kokybe ir antimikrobinio aktyvumu. Inovacijos taikymo procese išlaikomas tvarumas, bitynuose nesusidarys kenksmingų atliekų, nebus naudojami papildomi energijos šaltiniai. Įsigyjamų eterinių aliejų veiksmingumas yra patikrintas laboratorinėmis sąlygomis, jų naudojimas aviliuose nėra sudėtingas, saugus ir patogus, bitininkui juos lengva įsigyti ir galima naudoti ekologiniuose bitynuose. Naudojamų eterinių kiekliai yra labai maži, todėl galutinę priemonės kaina yra žemesnė, palyginti su cheminiais-sintetiniais preparatais. Atsižvelgiant į išvardintus aspektus tikimasi, kad inovacija bus sėkmingai įgyvendinta Lietuvos bitynuose.

Visus susidomėjusius projekto eiga ir rezultatais prašome kreiptis į projekto mokslinę vadovę, LSMU Gyvūnų mokslų fakulteto, Gyvūnų auginimo technologijų instituto vyresniąją mokslo darbuotoją dr. Agilą Daukšienę elektroniniu paštu agila.dauksiene@lsmu.lt

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**